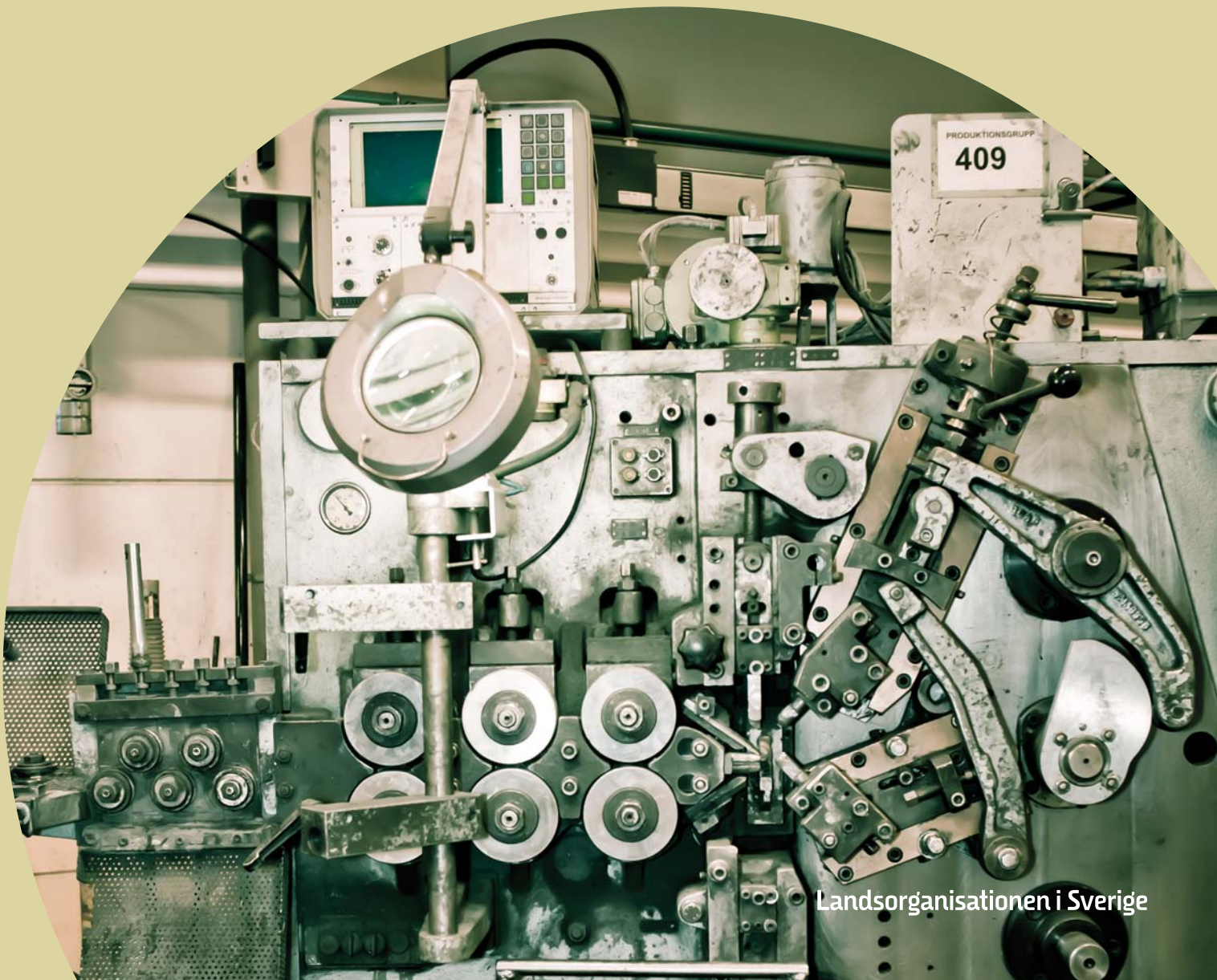

Löner för industriarbetare i olika länder

Löner och löneutveckling år 2000–2008
för industriarbetare i 33 länder

Författare: Mats Larsson, Arbetslivsenheten

Innehåll

Sammanfattning	2
1 Inledning	6
2 Dataunderlag och metod.....	7
3 Lön för arbetad tid.....	9
4 Lönekostnad	11
5 Arbetskostnad	13
6 Andel lön och arbetsgivaravgifter.....	15
7 Löneutveckling år 2000-2008.....	17

Tabellbilaga

Tabell 1	Lön för arbetad tid, lönekostnad och arbetskostnad per timme i svenska kronor och nationell valuta år 2008
Tabell 2	Förändring (nominell och real) av lön och arbetskostnad. Nationell valuta år 2008
Tabell 3	Förändring (nominell och real) av lön och arbetskostnad. Nationell valuta år 2000-2008
Tabell 4	Växelkurser och inflation år 2008

LO / Arbetslivsenheten – December 2010

För ytterligare information kontakta
Mats Larsson, telefon 08-796 28 11

Sammanfattning

Lönerna i Sverige är alltså bland de högsta i världen. Det gäller såväl den lön som den anställde får betalt för sitt arbete liksom hela den arbetskostnad, inklusive arbetsgivaravgifter, som arbetsgivaren betalar för sin arbetskraft.

De åtta första åren av 2000-talet har utvecklingen av löner och arbetskostnad i Sverige varit ungefär på en genomsnittlig nivå jämfört med omvärlden. Nominellt har lönerna visserligen ökat mindre i Sverige än i flertalet andra länder men reallt (nominell löneökning minus inflation) har lönerna ökat mer i Sverige än i de flesta andra länder.

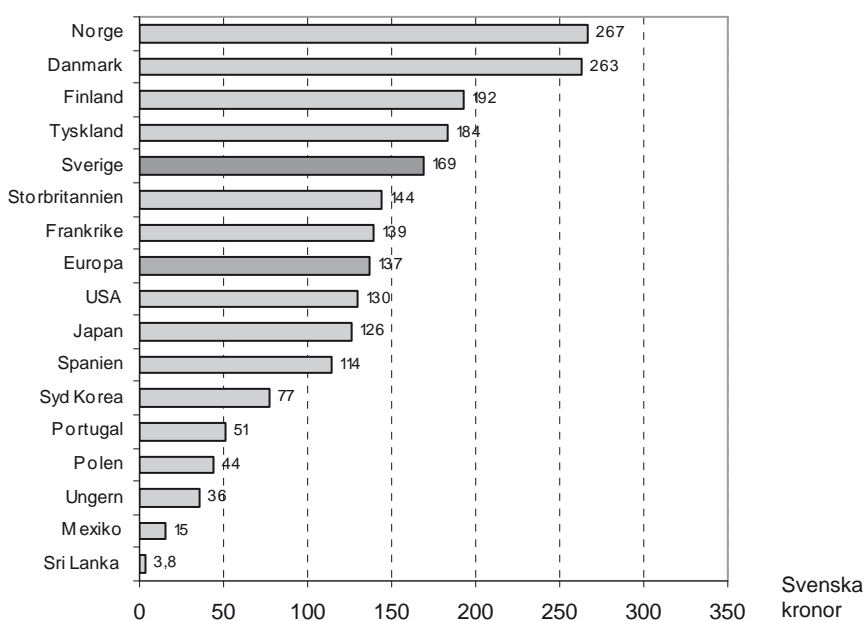
Detta visar en studie av löner och arbetskostnader för industriarbetare i 33 olika länder år 2000-2008.

Lönekostnad

Lönekostnaden per timme för en industriarbetare i Sverige är 169 kronor. Det är klart över genomsnittet för hela Europa, som är 137 kronor, men samtidigt betydligt lägre än i våra nordiska grannländer. I Norge och Danmark är lönekostnaden per timme runt 265 kronor, alltså nästan 100 kronor högre än i Sverige. Ett annat grannland, Polen, har däremot bland de lägsta lönekostnaderna i Europa, 44 kronor per timme.

Lägsta löner i hela världen finns i Asien och Sydamerika. Lägst är lönerna i Sri Lanka där lönekostnaden för en industriarbetare endast är 3 kronor och 80 öre i timmen. Det motsvarar två procent av lönekostnaden i Sverige.

Lönekostnad per timme för industriarbetare år 2008

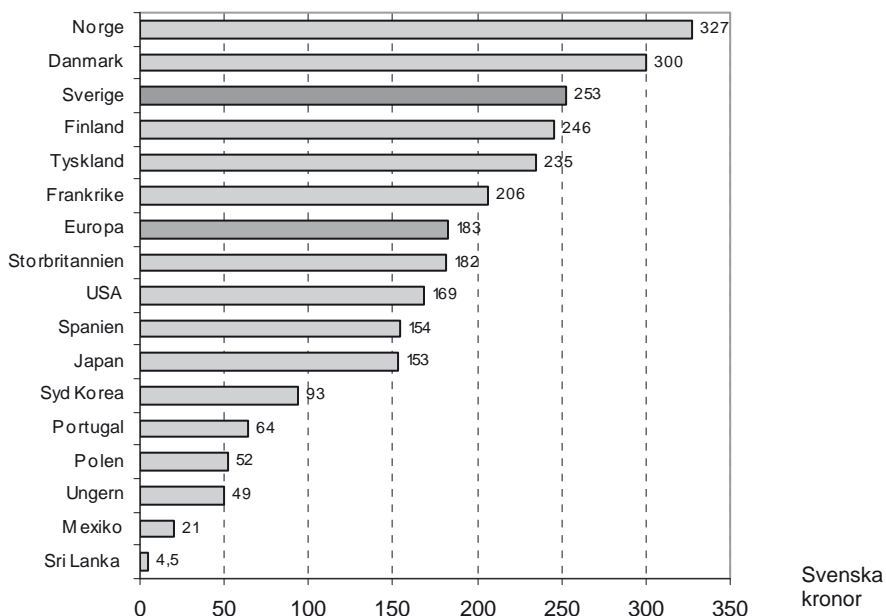
Arbetskostnad

När hela arbetskostnaden, lönekostnad plus arbetsgivaravgifter, jämförs blir bilden något annorlunda än när bara lönekostnaden jämförs. I Sverige är arbetskostnaden för en industriarbetare 253 kronor per timme. Det är den 5e högsta bland de 33 länderna som jämförs i rapporten. Högst arbetskostnad har Norge med hela 327 kronor närmast följt av Danmark med 300 kronor. Genomsnittet för Europa är 183 kronor, alltså betydligt lägre än i Sverige.

En förklaring till att Sverige hamnar högre när hela arbetskostnaden jämförs än när bara lönekostnaden jämförs är att mycket av det som i Sverige ingår i arbetsgivaravgifterna i andra länder i stället betalas ut direkt som lön till den anställde som sen på egen hand får betala olika försäkringar och pensionsavgifter.

Liksom vad gäller lönekostnader så är det bara Australien, Kanada, USA, och Japan utanför Europa som har arbetskostnader i nivå med Europa. Lägst är arbetskostnaden i Sri Lanka, endast 4 kronor och 50 öre.

Arbetskostnad per timme för industriarbetare år 2008

Löneutveckling 2000-2008

I Sverige ökade lönekostnaden för industriarbetare med 30 procent år 2000-2008. Det placerar Sverige något under mitten bland de länder som här jämförs. Lönerna har dock ökat mer i Sverige än i flera av våra grannländer, exempelvis Danmark och Tyskland.

Mest har lönerna ökat i Ungern och Sri Lanka där lönerna mer än fördubblats på åtta år, 104 respektive 101 procent. Även i låglöneländerna Syd Korea, Mexiko och Polen har lönerna ökat relativt mycket.

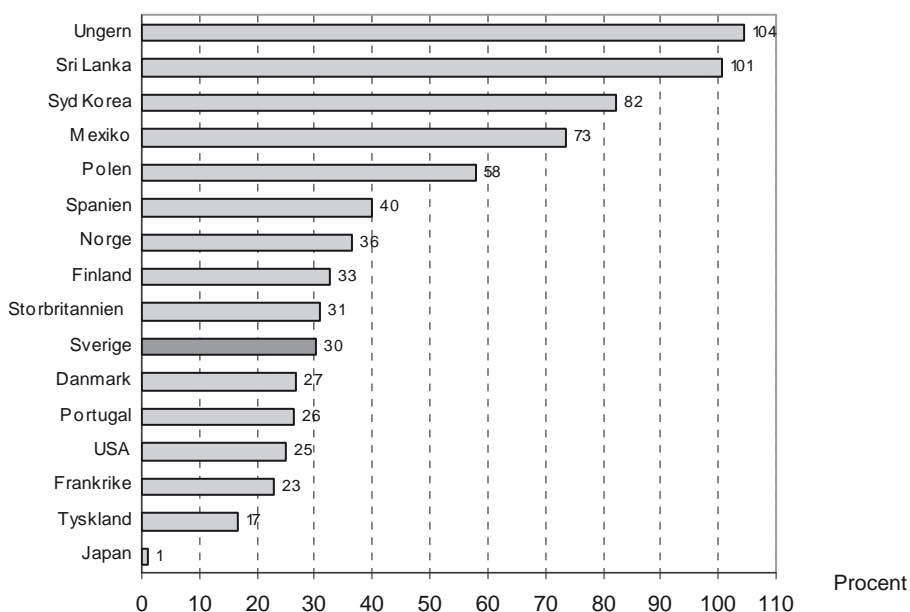
Minst har lönerna ökat i Japan. Där har lönerna ökat med endast en procent på åtta år.

Real löneutveckling 2000-2008

Den reala löneutvecklingen visar hur mycket av den nominella löneökningen som blir kvar när inflationen räknats bort. I Sverige ökade reallönen för industriarbetare med 15 procent år 2000-2008. Det vill säga att hälften av den 30 procent stora nominella löneökningen blev kvar efter att inflationen räknats bort.

I många andra länder har dock inflationen tagit betydligt större delar av löneökningarna. Skräckexemplet är Sri Lanka vars 101-procentiga löneökning nästan helt ätits upp av en inflation på 99 procent. Kvar blev en real löneökning på endast två procent.

Förändring av lönekostnad år 2000-2008

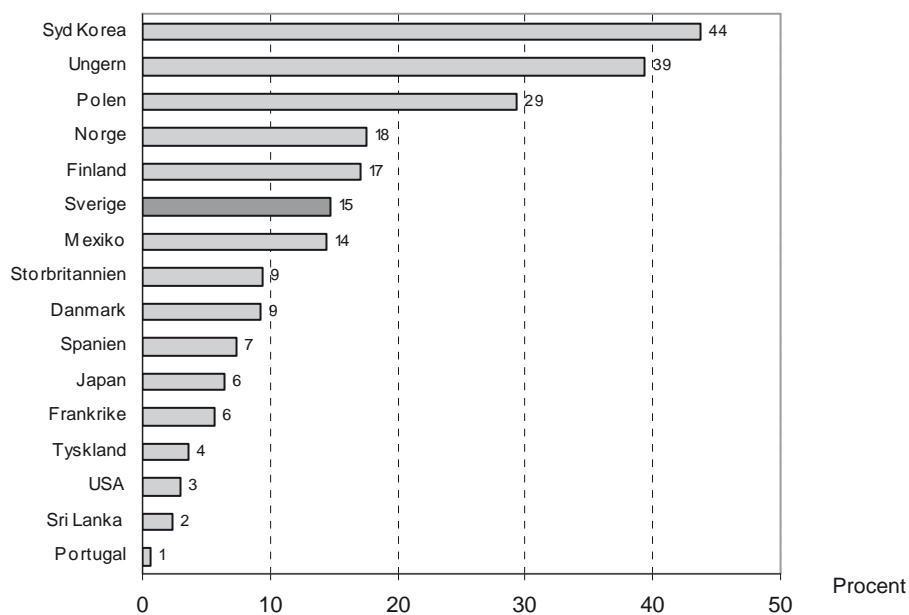

Även i bland annat USA och Tyskland har den reala löneutvecklingen bara blivit några enstaka procent trots nominella löneökningar runt 20 procent.

Men i några länder har reallönerna ökat kraftigt. Mest har reallönerna ökat i Syd Korea och Ungern, 44 respektive 39 procent. Även i Polen har reallönerna ökat kraftigt, 29 procent. Dagens låga löner i dessa länder ökar alltså i rask takt såväl nominellt som realt och närmar sig snabbt lönerna i Sverige.

Real förändring av lönekostnad år 2000-2008

Real förändring = Nominell förändring minus inflation

1

Inledning

Att jämföra lönestatistik för olika länder är inte enkelt. Skillnaden är ofta stor mellan länderna vad gäller statistikens kvalitet, tillgänglighet och jämförbarhet. I många länder redovisas inte någon offentlig lönestatistik över huvudtaget och för de länder som redovisar lönestatistik så finns ingen gemensam standard för vare sig insamlingsmetoder, beräkningsmetoder eller lönebegrepp. Trots detta görs en rad sammanställningar av internationell lönestatistik av bland andra Eurostat, OECD, ILO och US Department of Labour. I föreliggande rapport är det sammanställningen av US Department of Labour som används då den bedöms vara den bästa vad gäller jämförbarhet mellan olika länder.

Arbetare inom tillverkningsindustrin i 33 länder

US Department of Labour redovisar löne- och arbetskostnader för arbetare inom tillverkningsindustrin i 33 olika länder för åren 1975-2008. Föreliggande studie är dock avgränsad till åren 2000-2008.

De 33 länder som ingår i sammanställningen representerar alla världsdelar utom Afrika. De flesta av länderna är från Europa eller medlemsländer i OECD. För länder i fattiga delar av världen är det betydligt svårare att få fram vederhäftig lönestatistik men det finns några undantag, bland annat Filippinerna och Sri Lanka, och dessa får här representera de lönenivåer som gäller i liknande länder.

2

Dataunderlag, syfte och metod

Rapporten syftar till att ge en övergripande bild av nivåer och utveckling av löner och arbetskostnader i olika länder med utgångspunkt från vad som gäller i Sverige.

Dataunderlag

Rapporten grundar sig på statistik sammanställd av USA:s Arbetsmarknadsdepartement - US Department of Labour - och deras enhet för arbetsmarknadsstatistik - Bureau of Labour Statistics (BLS).

Arbetare inom tillverkningsindustrin i 33 länder

Statistiken omfattar data gällande löner och arbetskostnader för arbetare inom tillverkningsindustrin i 33 länder för åren 1975-2008.

Löne- och kostnadsbegrepp

BLS redovisar tre löne- och kostnadsbegrepp - lön för arbetad tid, lönekostnad och arbetskostnad. Dessa definieras enligt följande:

Lön för arbetad tid: Tid- o prestationslön, rörliga tillägg (OB-/skifttillägg m.m.) och övertidsersättning.

Lönekostnad: Lön för arbetad tid och lön för *ej* arbetad tid. I lön för *ej* arbetad tid ingår helglön, semesterlön, sjuklön och andra kontanta ersättningar eller förmåner.

Arbetskostnad: Lönekostnad och arbetsgivaravgifter. I arbetsgivaravgifter ingår sjuk- och arbetsskadeförsäkring, pensioner med mera.

Vilket av dessa tre begrepp som är mest relevant att jämföra beror på vilket syfte jämförelsen har. Lön för arbetad tid och lönekostnad är kanske främst av intresse utifrån en löntagares synvinkel medan en arbetsgivare troligen är mest intresserad av hela arbetskostnaden.

Oavsett vilket syfte jämförelsen har så bör noteras att det kan vara stora skillnader mellan länderna i vad som räknas som lön respektive arbetsgivaravgift. Kostnader för till exempel försäkringar som i Sverige ingår i arbetsgivaravgifterna betalas i andra länder ut som lön och den anställde förutsätts själv betala sin försäkring.

I rapporten redovisas alla tre löne- och kostnadsbegrepp var för sig.

Beräkning av löneutveckling

Lönernas utveckling över tiden beräknas här på lönekostnaden. Orsaken till att just lönekostnaden valts till detta är att lön för arbetad tid ej redovisas för fyra av de 33 länderna och att hela arbetskostnaden till stor del består av delar som regleras via lagstiftning och alltså inte direkt har med löntagarnas löneutveckling att göra.

Nominell och real löneutveckling

Lönekostnadens förändring redovisas såväl nominellt som realt. Real löneutveckling är lika med nominell löneutveckling minus inflation. Detta har beräknats genom att deflatera lönekostnaderna med implicitprisindex (IPI) eller konsumentprisindex (KPI) för de länder IPI inte finns tillgängligt.

Svenska arbetskostnadsindex

Exakt vilka källor statistiken kommer från för respektive land framgår inte av BLS sammanställning. Inte heller redovisar BLS några exakta definitioner för respektive land. För Sveriges del är dock statistiken hämtad från Statistiska centralbyrån och deras beräkning av arbetskostnadsindex för arbetare och tjänstemän i privat sektor. I tabell 2.1 redovisas vad som ingår i de olika begreppen för Sveriges del.

Tabell 2.1 Arbetskostnad i kronor per timme för arbetare inom verkstadsindustri AKI december 2008

Lön och arbetskostnad	Kronor per timme
Lön för arbetad tid	142,1
Helglön	5,2
Semesterlön	21,1
Lön för ej arbetad tid, sjuklön, ersättningar, förmåner	3,9
Summa lön för arbetad och ej arbetad tid	172,2
Kostnad för kompletterande pensionsförmåner	7,7
Andra kollektiva avgifter	3,3
Summa arbetsgivaravgifter enligt avtal	10,9
Sjukförsäkringsavgift	12,6
Ålderspension, efterlevnadspension	20,4
Arbetsmarknadsavgift	4,0
Övriga lagstadgade arbetsgivaravgifter	4,7
Summa arbetsgivaravgifter enligt lag	41,7
Särskild löneskatt	1,7
Allmän löneavgift	12,2
Summa arbetskostnader	238,7

3

Lön för arbetad tid

Lön för arbetad tid motsvarar vad den anställde får i lön för den tid hon eller han arbetar. Det vill säga såväl arbete på ordinarie arbetstid som på övertid. Likaså ingår all ersättning som är kopplade till arbetad tid, till exempel tillägg för arbete på obekvämt arbetstid eller skiftersättning.

Lön för arbetad tid

Tid o prestationslön, rörliga tillägg (OB-/skifttillägg m.m.) och övertidsersättning.

Sverige klart över genomsnittet i Europa

I Europa är lönerna högst i länderna i norra och mellersta Europa medan lönerna är betydligt lägre i södra och östra Europa. I Sverige är lönen för arbetad tid 143 kronor per timme. Det är klart över de 109 kronor som är genomsnittet för Europa (se diagram 3).

Högst löner i Norge och Danmark

Lönerna är dock högre i flera av våra närmaste grannländer och högst är lönerna i Norge och Danmark. Dessa två är i en klass för sig och är de enda länderna med över 200 kronor i timlön för arbetad tid, närmare bestämt 224 respektive 212 kronor. Närmast därefter kommer Irland och Schweiz med 166 respektive 159 kronor. Irland är nykomling på topp tre och har avancerat dit på kort tid efter några år med en mycket stark ekonomisk tillväxt vilket tydligt även gett en stark löneutveckling. Mer om löneutveckling i kapitel 7.

Lägst löner i Östeuropa och Portugal

Lägst löner i Europa har de östeuropeiska länderna samt Portugal. Lägst är lönen i Ungern med 27 kronor i lön för en arbetad timme. Närmast över kommer Polen med 32 kronor, Portugal med 40 kronor och Tjeckien med 41 kronor.

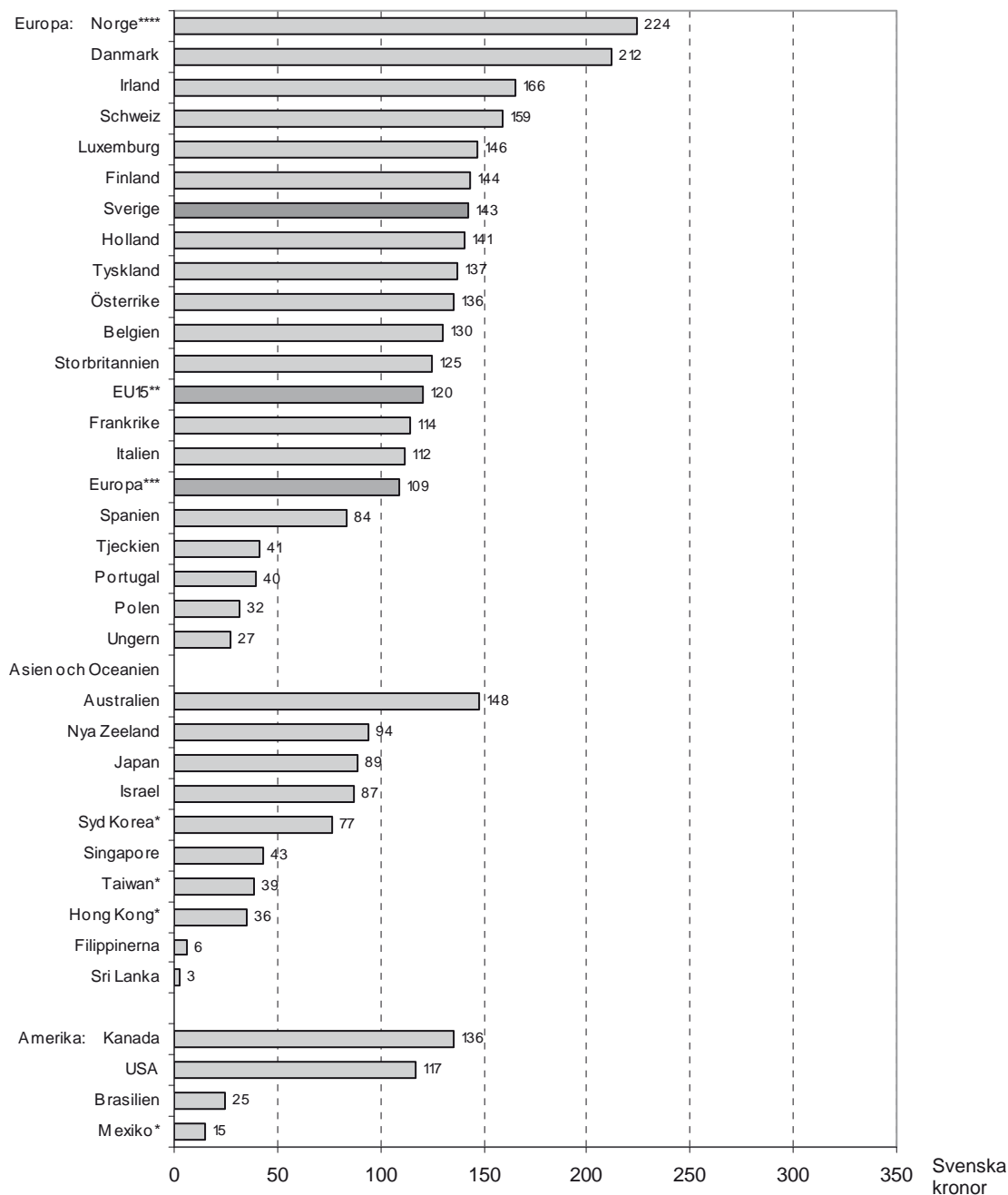
Australien i topp i övriga världen

I övriga världen är det bara i Australien, Kanada och USA som lönen för arbetad tid är i nivå med Sverige. Av dess är lönen högst i Australien med 148 kronor följt av Kanada och USA med 136 respektive 117 kronor .

3 kronor i timmen i Sri Lanka

Lägst löner av alla länder har de fattiga länderna i Asien och Sydamerika. Här är lönerna bara bråkdelen av lönerna i de rika länderna. Lägst är lönen i Sri Lanka, endast 3 kronor, följt av Filippinerna med 6 kronor. Tyvärr ingår inte Indien och Kina i BLS sammanställning men en gissning är att lönerna i Indien ligger någonstans mellan lönerna i Sri Lanka och Filippinerna. I Kina är det dock troligt att lönerna är något högre med tanke på att den ekonomiska utvecklingen varit mycket stark i Kina de senaste åren.

**Diagram 3 Lön för arbetad tid för industriarbetare.
Svenska kronor per timme år 2008**

* Lönekostnad redovisas för de länder som BLS ej redovisar lön för arbetad tid för

** Vägt genomsnitt för 15 första EU-länderna

*** Vägt genomsnitt för samtliga 19 länderna i Europa

**** Lön för arbetad tid i Norge är beräknad som 84 procent av lönekostnaden. Detta utifrån BLS 2006 då lön för arbetad tid var redovisat även för Norge

4

Lönekostnad

Lönekostnaden inkluderar alla betalningar som går direkt till den anställde. Det gäller såväl lön för arbetad tid som lön för ej arbetad tid. Till lön för ej arbetad tid räknas främst helglön och semesterlön.

Lönekostnad

Lön för arbetad tid och lön för *ej* arbetad tid.
I lön för *ej* arbetad tid ingår helglön, semesterersättning och bonus och liknande, dock inte sjuklön.

Norge och Danmark toppar även lönekostnaderna

Även lönekostnaden är klart högst i Norge och Danmark, 267 respektive 263 kronor. Det är hela 60 kronor mer än tredje land som är Schweiz där lönekostnaden är 203 kronor (se diagram 4).

Sverige 10 kronor över EU15

Lönekostnaden i Sverige är 169 kronor vilket placerar Sverige ungefär i mitten av EU länderna. Det är dock 20 kronor högre än de 149 kronor som är genomsnittet för EU15 (de 15 första EU-länderna) och 32 kronor över de 137 kronor som är genomsnittet för Europa.

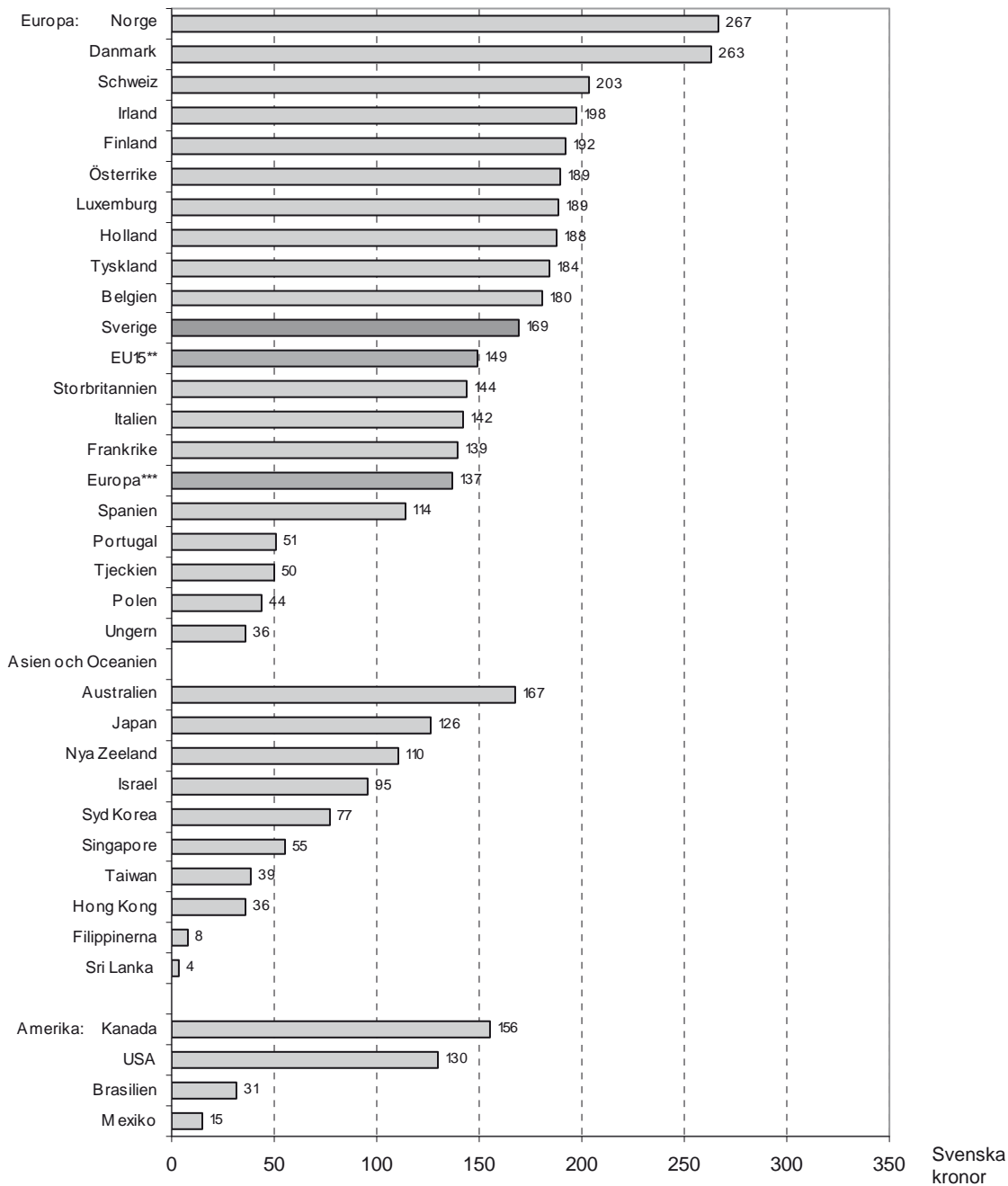
Lägst lönekostnader i Europa har Ungern med 36 kronor, Polen 44 kronor, Tjeckien 50 kronor och Portugal med 51 kronor.

Liksom för lön för arbetad tid så är det främst Australien, Kanada och USA av länderna utanför Europa som har lönekostnaderna på ungefär samma nivå som Sverige. I Australien är lönekostnaden 167 kronor, i Kanada 156 kronor och i USA 130 kronor. Relativt nära Sverige ligger även Japan med 126 kronor.

Lönekostnaden i Sri Lanka två procent av lönen i Sverige

Lägst lönekostnad har Sri Lanka med endast 3 kronor och 80 öre. Det motsvarar 2,2 procent av lönekostnaden i Sverige. I Filippinerna är lönekostnaden 8 kronor. Det vill säga dubbelt så hög som i Sri Lanka men det motsvarar ändå bara 4,7 procent av lönekostnaden i Sverige.

**Diagram 4 Lönekostnad för industriarbetar.
Svenska kronor per timme år 2008**

** Vägt genomsnitt för samtliga 20 länderna i Europa

*** Vägt genomsnitt för 15 första EU-länderna

5

Arbetskostnad

Arbetskostnaden motsvarar hela den kostnad en arbetsgivare har för sina anställda. Det gäller såväl lönekostnader som arbetsgivaravgifter. Med arbetsgivaravgifter avses främst försäkrings- och pensionsavgifter som är kopplade till den anställde.

Arbetskostnad

Lönekostnad och arbetsgivaravgifter
Arbetsgivaravgifter består främst av avgifter för sjuk- och arbetsskadeförsäkringar, ålders- och tilläggspensioner.

Arbetsgivaravgifternas innehåll och storlek varierar dock ganska mycket mellan olika länder. Dessutom kan de variera för olika grupper av anställda i samma land. Till exempel så är arbetsgivaravgifterna i Sverige för arbetare inom industrin 38,8 procent av lönesumman medan de för tjänstemän är hela 46,5 procent. Skillnaden beror främst på högre pensionsavgifter (ITP) för tjänstemän.

Sverige på 5e plats

Inte helt oväntat är Norge och Danmark i en klass för sig även när det gäller arbetskostnad. I båda länderna ligger arbetskostnaden över 300 kronor, 327 kronor i Norge och 300 kronor jämnt i Danmark. Närmast efter följer tre länder, Belgien, Österrike och Sverige, med drygt 250 kronor i arbetskostnad. I Sverige är arbetskostnaden 253 kronor per timme, vilket är drygt 50 kronor mer än genomsnittet i EU15. Arbetskostnaden i Sverige är därmed den 5e högsta bland alla 33 länder som här jämförs. Det är några placeringar högre än när lön för arbetad tid och lönekostnaden jämförs (se diagram 5).

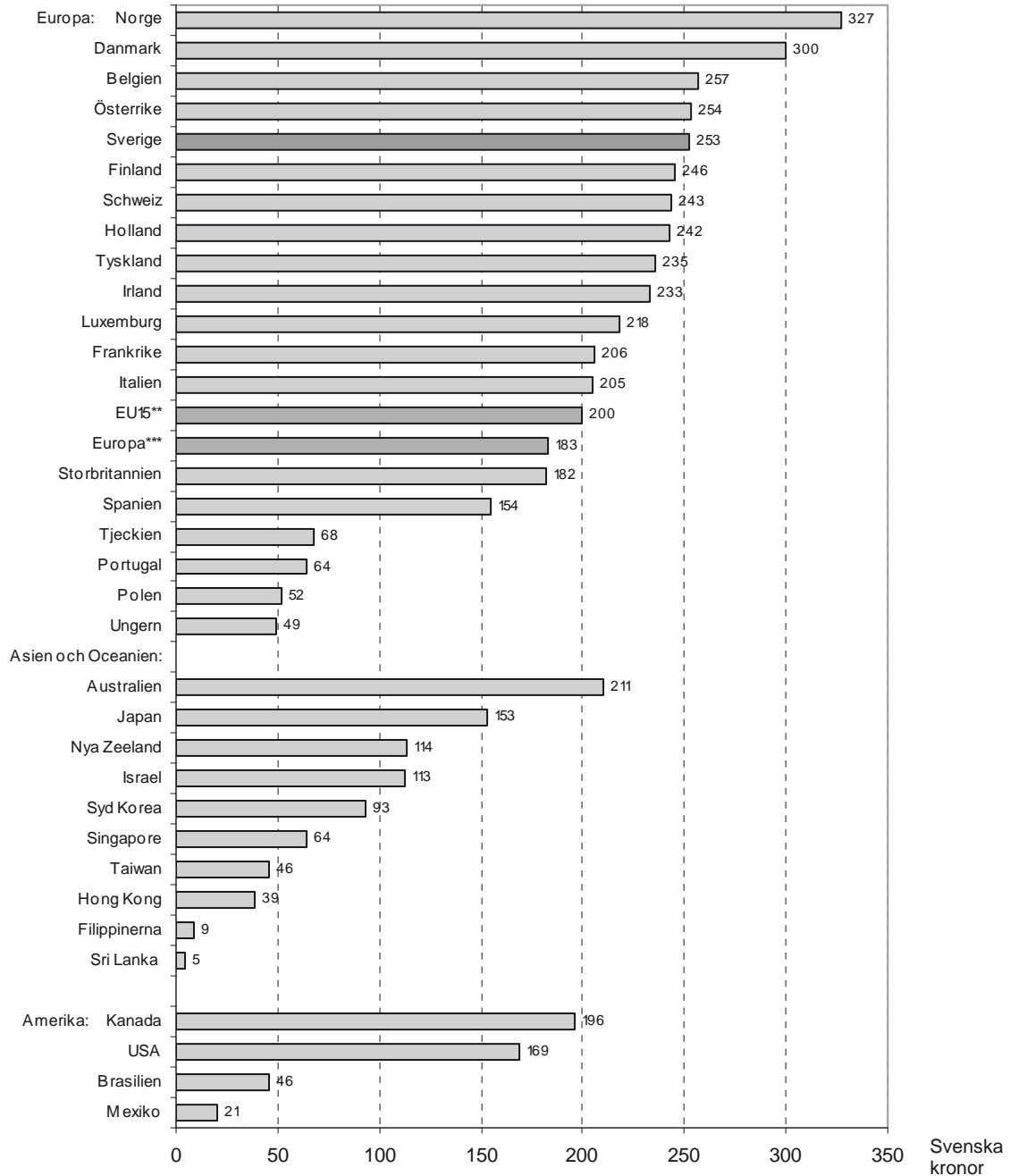
Förklaringen till att Sverige hamnar högre när hela arbetskostnaden jämförs är att mycket av det som i Sverige ingår i arbetsgivaravgifterna i andra länder i stället betalas ut direkt som lön till den anställde som sen på egen hand får betala olika försäkringar och pensionsavgifter (se kapitel 6).

I övriga världen toppas arbetskostnaden av Australien med 211 kronor följt av Kanada, 196 kronor, USA, 169 kronor och Japan med 153 kronor.

Polen lägst i Europa och Sri Lanka lägst i världen

Lägst arbetskostnad har Sri Lanka med 4 kronor och 50 öre. Det motsvarar knappt två procent av arbetskostnaden i Sverige. I Europa är arbetskostnaden lägst i Ungern och Polen med 49 respektive 52 kronor, vilket motsvarar 19 respektive 21 procent av arbetskostnaden i Sverige.

**Diagram 5 Arbetskostnad för industriarbetare.
Svenska kronor per timme år 2008**

** Vägt genomsnitt för samtliga 20 länderna i Europa

*** Vägt genomsnitt för 15 första EU-länderna

6

Andel lön och arbetsgivaravgifter

Hur stor del av arbetskostnaden som består av lön respektive arbetsgivaravgifter i olika former varierar kraftigt mellan de olika länderna. I diagram 6 anges lön för arbetad, lön för ej arbetad tid samt arbetsgivaravgifter i procent av arbetskostnaden.

Störst andel arbetsgivaravgifter i Sverige och Brasilien

I Sverige motsvarar arbetsgivaravgifterna 33 procent¹ av hela arbetskostnaden. Resterande 67 procent är följaktligen lönekostnader. Sverige har därmed den högsta andelen arbetsgivaravgifter av samtliga 33 länder. Flera länder kommer dock strax efter och i Frankrike, Brasilien, Italien och Belgien är arbetsgivaravgifterna mellan 30-32 procent. Genomsnittet för Europa och EU15 är 25 respektive 26 procent (se diagram 6).

Minst andel i Danmark och Nya Zeeland

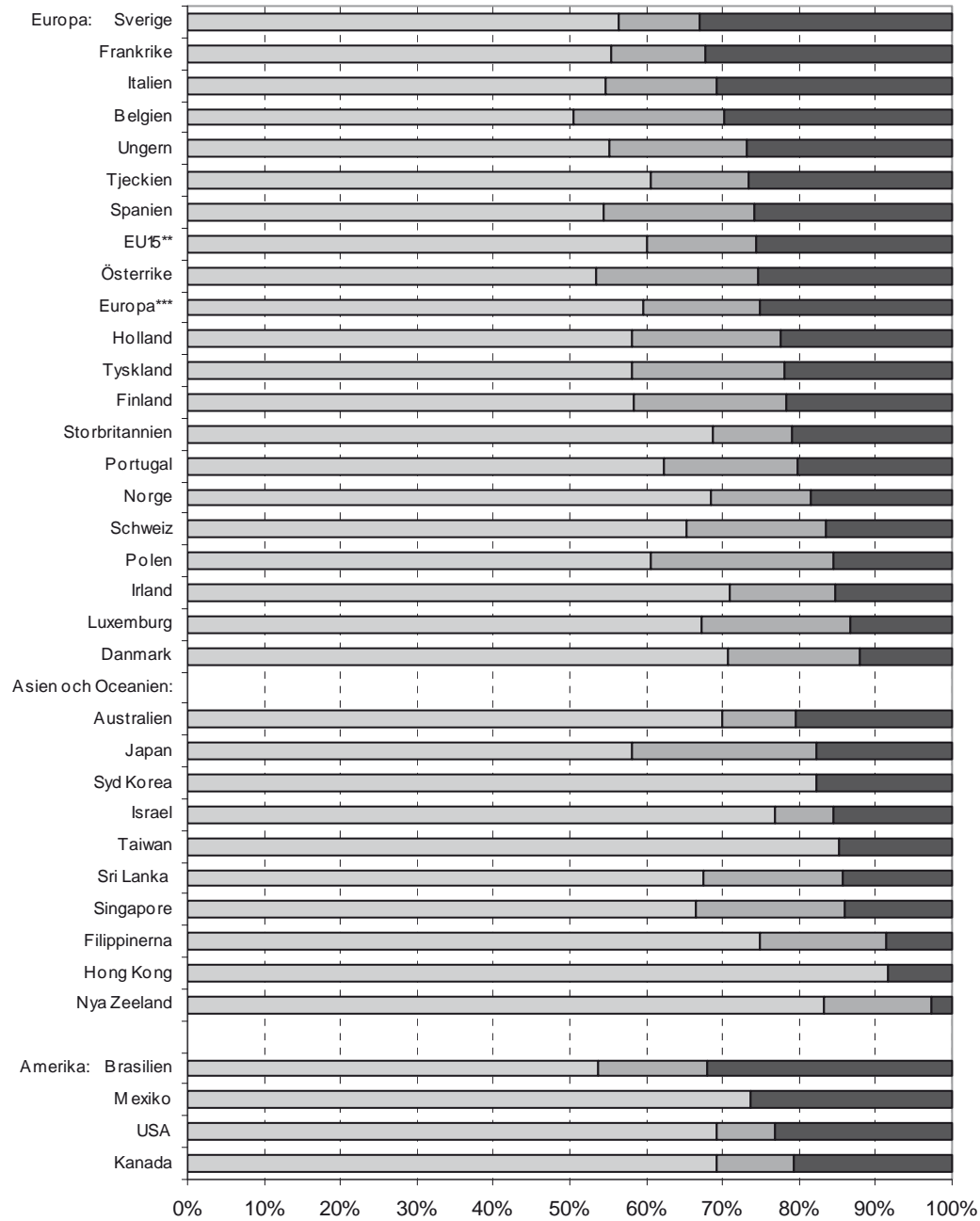
Lägst andel arbetsgivaravgifter i Europa har Danmark där endast 12 procent av arbetskostnaden är arbetsgivaravgifter. Denna låga nivå matchas bara av Filippinerna, Hong Kong och Nya Zeeland där arbetsgivaravgifterna endast är nio, åtta respektive tre procent av arbetskostnaden.

Arbetsgivaravgifter bara en del av välfärden

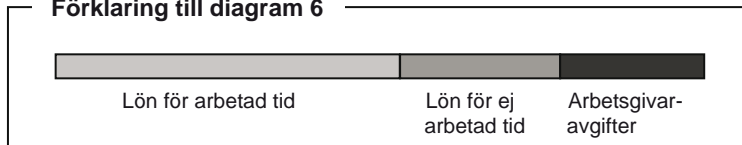
Det bör noteras att arbetsgivaravgifternas storlek är en dålig indikator på den grad av välfärd som råder i ett land då arbetsgivaravgifter bara är ett sätt att finansiera offentliga utgifter. Ländernas skattesystem och andra typer av avgiftssystem är minst lika avgörande.

¹ Denna procentsiffra ska ej förväxlas med det procenttal som i Sverige anges för att beräkna arbetsgivaravgifterna. Arbetsgivaravgiften beräknas då i procent av lönesumman och var år 2008 cirka 42 procent i genomsnitt.

Diagram 6 Lön för arbetad tid, lön för ej arbetad tid och arbetsgivaravgifter i procent av hela arbetskostnaden. År 2008

Förklaring till diagram 6

7

Löneutveckling år 2000-2008

I Sverige har lönerna ökat med 30 procent för industriarbetare de senaste åtta åren, år 2000-2008. Det placerar Sverige i mitten av de europeiska länderna vad gäller nominell löneökning. Men räknas inflationen bort och den reala löneökningen jämförs så hamnar Sverige högre.

104 procent i Ungern

I Europa har lönerna ökat i särklass mest i Ungern. Där har lönerna ökat med hela 104 procent (nominellt) de senaste åtta åren. Närmast efter kommer Tjeckien och Polen där lönerna ökat med 62 respektive 58 procent.

Minst i Europa har lönerna ökat i Schweiz och Tyskland där lönerna ökat med endast 13 respektive 17 procent (se diagram 7.1).

Låglöneländer i topp i övriga världen

Utanför Europa så finns det dock flera länder som matchar Ungerns löneökning. Det gäller främst Sri Lanka med 101 procent, Brasilien med 99 procent och Filippinerna med 92 procent. Det vill säga länder med relativt låga lönenivåer.

Bland länderna utanför Europa som har ungefär lika höga lönenivåer som i Sverige så är det främst i Australien som lönerna ökat mycket. Där har lönerna ökat med hela 52 procent. I USA och Kanada har lönerna ökat mindre än i Sverige, 25 respektive 20 procent.

Minus två procent i Japan

Minst har lönerna ökat i Japan och Hong Kong. I Hong Kong har lönerna ökat med fem procent på åtta år och i Japan med bara en procent. Den låga löneökningen i Japan förklaras av Japans låga tillväxt i ekonomin som helhet vilket gjort att löneutvecklingen nästan avstannat helt. Men även inflationen har avstannat så Japan har ändå haft en positiv reallöneökning vilket framgår av följande avsnitt.

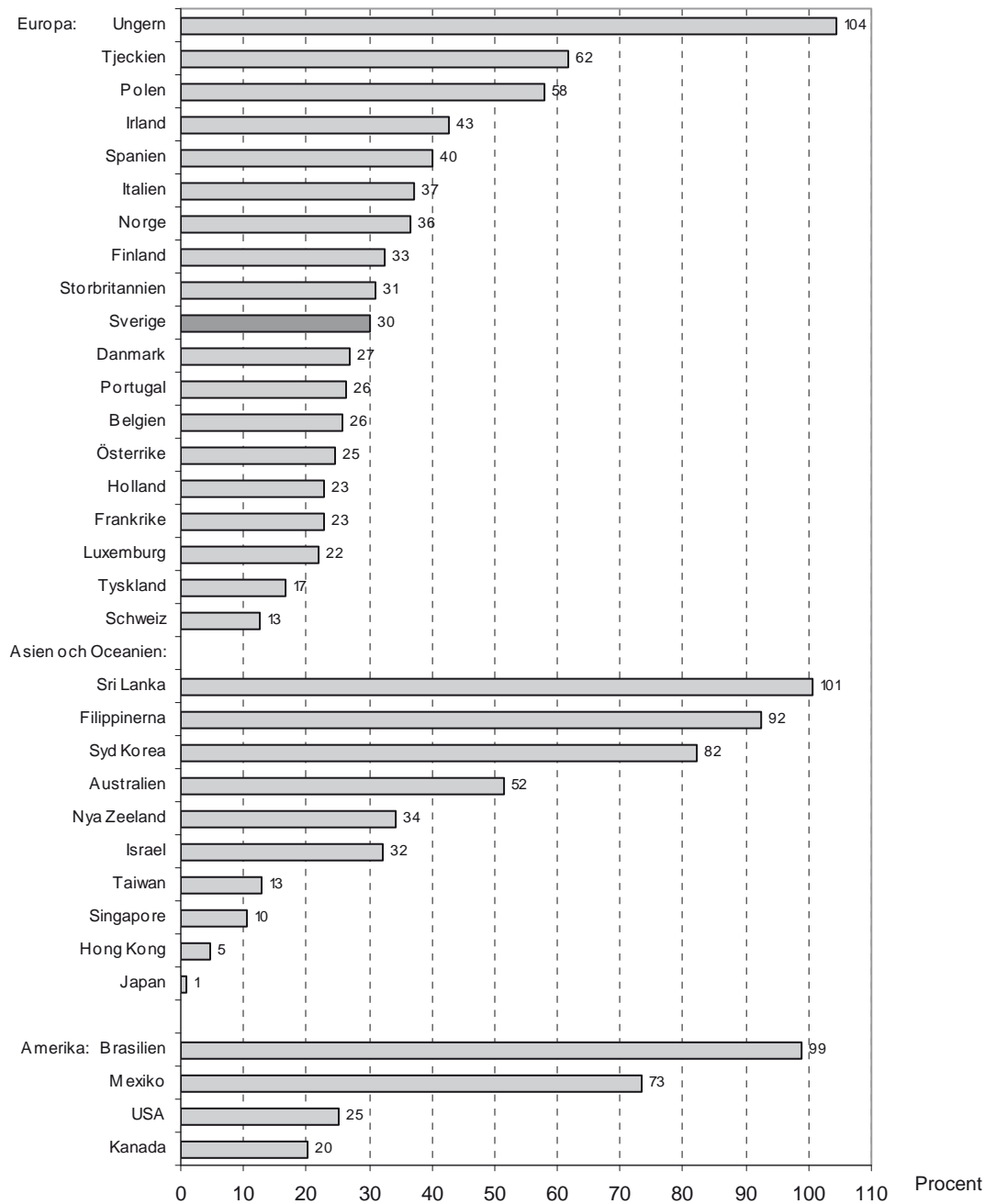
Nominell och real löneutveckling

Skillnaden mellan nominell och real löneutveckling är att i real löneutveckling är inflationen borträknad. Real löneutveckling är alltså lika med nominell löneutveckling minus inflation. Med inflationen avses här konsumentprisernas förändring enligt konsumentprisindex.

Löneutvecklingen beräknad på lönekostnad

Lönernas förändring beräknas här på lönekostnaden. Detta på grund av att lön för arbetad tid ej redovisas för alla 33 länder och att arbetskostnaden till stor del består av delar som regleras via lagstiftning och alltså inte direkt har med löntagarnas löneutveckling att göra.

**Diagram 7.1 Förändring av lönekostnad för industriarbetare.
Beräknad i nationell valuta år 2000-2008**

Real löneutveckling år 2000-2008

Den reala löneutvecklingen visar hur mycket av den nominella löneökningen som blir kvar när inflationen räknats bort. I de flesta länder åter inflationen i form av stigande konsumentpriserna upp en stor del av den nominella löneökningen, så även i Sverige. Hur inflationen utvecklats i Sverige år 2000-2008 framgår av diagram 7.2.

Fyra procent realt i Sverige

I Sverige ökade reallönen för industriarbetare med 15 procent år 2000-2008. Hälften av den 30 procent stora nominella löneökningen kom alltså inte löntagarna till del på grund av att priserna ökade med 15 procent under samma period.

I de flesta andra länder har dock inflationen tagit betydligt större delar av löneökningarna och bara några enstaka procent återstår i real löneökning och ökad köpkraft. Det gäller i ett flertal länder, såväl i-länder som u-länder. I Europa ökade reallönerna i exempelvis Tyskland bara med fyra procent, Holland med två procent och Portugal med endast en procent.

Hårdast har dock inflationen drabbat fattiga Sri Lanka. Av den 101-procentiga nominella löneökningen försvann 99 procent i inflation och i slutändan ökade reallönerna bara med två procent (se diagram 7.3).

Ungern 39 procents reallöneökning

Några länder har dock haft skapliga reallöneökningar. I Europa gäller det främst Ungern, Tjeckien och Polen, där reallönerna ökat med 39, 35 och 29 procent. Mest har dock reallönerna ökat i Syd Korea, hela 44 procent, vilket är klart mest av alla 33 länder. Även i Australien, Filippinerna och Brasilien ökade reallönerna relativt mycket, runt 25 procent.

Deflation gav Japan reallöneökning

Hur olika inflation och löneökningar kan vara i olika länder är Japan ett tydligt exempel på. Japan har haft så kallad deflation och priserna har minskat med fem procent. Det har medfört att reallönerna ökat med sex procent trots att den nominella löneökningen bara var en procent.

Diagram 7.2 Inflationstakten i Sverige

Förändring av konsumentprisindex (KPI) jämfört med motsvarande månad föregående år. Källa: SCB

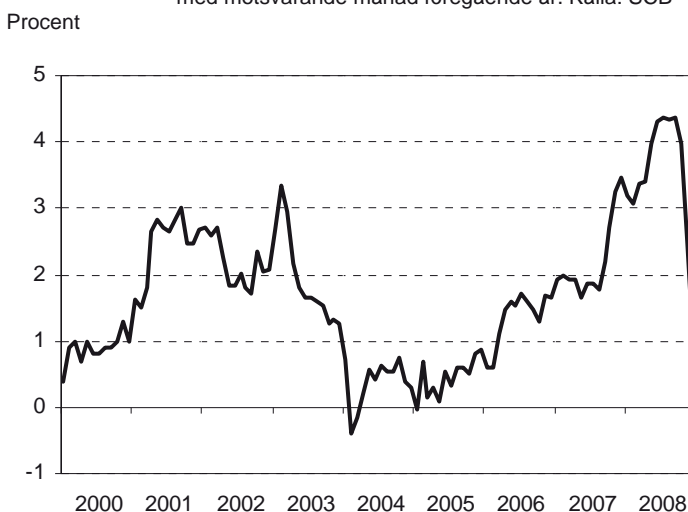
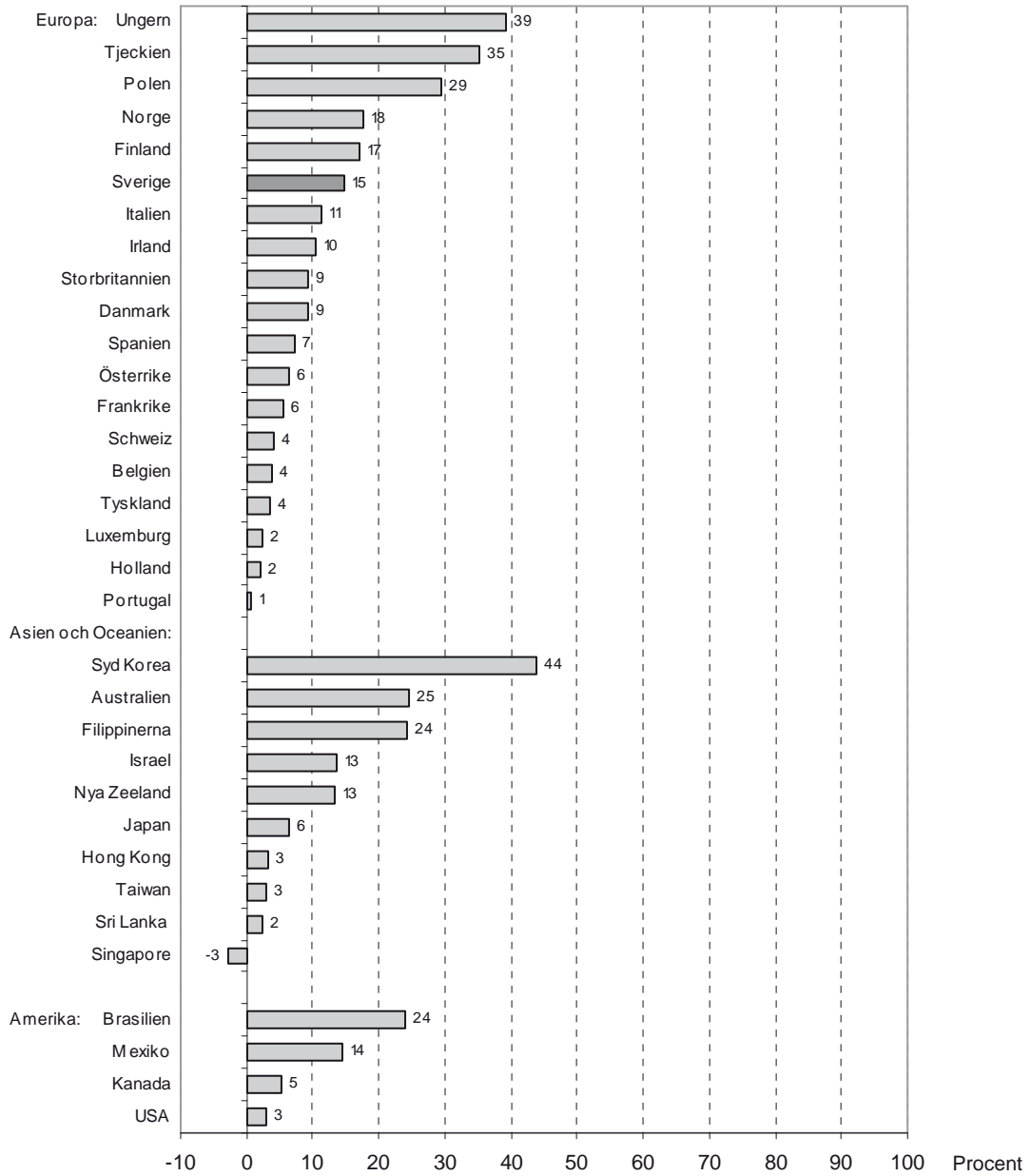

Diagram 7.3 Real förändring av lönekostnad för industriarbetare år 2000-2008
 Real förändring = Nominell förändring minus inflation

Tabellbilaga

Tabell 1 Lön för arbetad tid, lönekostnad och arbetskostnad per timme i svenska kronor och nationell valuta . År 2008

Land	Svenska kronor per timme			Nationell valuta per timme			
	Lön för arbetad tid	Löne-kostnad	Arbets-kostnad	Valuta	Lön för arbetad tid	Löne-kostnad	Arbets-kostnad
Amerika							
Brasilien	25	31	46	Real	7	9	13
Kanada	136	156	196	Dollar	22	25	32
Mexiko	..	15	21	Peso	..	26	35
USA	117	130	169	Dollar	18	20	26
					0	0	0
					0	0	0
Asien och Oceanien							
Australien	148	167	211	Dollar	27	30	38
Filippinerna	6	8	9	Peso	44	53	58
Hong Kong	..	36	39	Dollar	..	42	46
Israel	87	95	113	Shekel	47	52	61
Japan	89	126	153	Yen	1389	1967	2394
Nya Zeeland	94	110	114	Dollar	20	24	24
Singapore	43	55	64	Dollar	9	12	14
Sri Lanka	3,0	3,8	4,5	Rupee	50	63	74
Syd Korea	..	77	93	Won	..	12831	15597
Taiwan	..	39	46	Dollar	..	187	219
					0	0	0
					0	0	0
Europa							
Belgien	130	180	257	Euro	14	19	27
Danmark	212	263	300	Kronor	165	205	233
Finland	144	192	246	Euro	15,0	20,0	26
Frankrike	114	139	206	Euro	12	15	21
Grekland	Euro
Holland	141	188	242	Euro	15	20	25
Irland	166	198	233	Euro	17	21	24
Italien	112	142	205	Euro	12	15	21
Luxemburg	146	189	218	Euro	15	20	23
Norge*	224*	267	327	Kronor	..	228	279
Polen	32	44	52	Zloty	11	16	19
Portugal	40	51	64	Euro	4	5	7
Schweiz	159	203	243	Franc	26	34	40
Spanien	84	114	154	Euro	9	12	16
Storbritannien	125	144	182	Pund	10	12	15
Sverige	143	169	253	Kronor	143	169	253
Tjeckien	41	50	68	Kronor	107	130	177
Tyskland	137	184	235	Euro	14	19	25
Ungern	27	36	49	Forint	711	944	1292
Österrike	136	189	254	Euro	14	20	26
EU15**	120	149	200				
Europa***	109	137	183				
EU18****	108	135	181				

* Norge: Lön för arbetad tid beräknad som 84% av Lönekostnaden. 84% gällde enl 2006 års BLS-statist

** Vägt genomsnitt för 15 första EU-länderna

*** Vägt genomsnitt för samtliga 19 länderna i Europa

**** Vägt genomsnitt för de 17 länder som ingår i EU (dvs exkl Norge o Schweiz)

.. Uppgift ej tillgänglig

Tabell 2 Förändring (nominell och real) av lön och arbetskostnad.**

Nationell valuta år 2008

Land	Nominell förändring			Real (deflaterad) förändring**		
	Lön för arbetad tid	Löne-kostnad	Arbets-kostnad	Lön för arbetad tid	Löne-kostnad	Arbets-kostnad
Amerika						
Brasilien	9,6	9,7	9,7	3,8	3,8	3,8
Kanada	1,7	1,7	1,7	0,0	0,1	0,1
Mexiko	..	6,5	6,5	..	1,3	1,3
USA	2,8	2,7	2,1	-0,5	-0,6	-1,2
Asien och Oceanien						
Australien	6,3	6,3	6,5	3,3	3,3	3,5
Filippinerna	6,8	6,8	6,8	-2,3	-2,3	-2,3
Hong Kong	..	2,1	2,0	..	-2,1	-2,2
Israel	4,5	4,7	6,2	-0,1	0,1	1,6
Japan	2,7	2,8	2,8	2,3	2,4	2,4
Nya Zeeland	4,4	4,6	4,3	0,8	1,0	0,7
Singapore	8,6	8,5	8,6	1,8	1,8	1,9
Sri Lanka	10,0	10,0	10,0	1,0	1,0	1,0
Syd Korea	..	-0,9	-0,9	..	-5,2	-5,2
Taiwan	..	0,3	1,4	..	-3,1	-2,0
Europa						
Belgien	3,5	3,5	3,6	-0,2	-0,2	-0,2
Danmark	2,6	1,8	1,6	-0,6	-1,3	-1,5
Finland	4,5	4,5	4,2	0,9	0,9	0,6
Frankrike	3,1	3,2	3,1	0,3	0,4	0,3
Grekland
Holland	3,5	3,4	3,4	1,3	1,3	1,3
Irland	2,0	1,9	1,9	-0,7	-0,7	-0,7
Italien	3,4	3,4	3,4	0,2	0,2	0,3
Luxemburg	1,6	1,6	1,6	-2,0	-2,0	-2,1
Norge	..	4,4	4,4	..	0,6	0,7
Polen	12,4	12,3	11,7	7,9	7,8	7,2
Portugal	4,3	4,3	4,2	1,6	1,6	1,6
Schweiz	1,7	1,8	1,7	-0,5	-0,5	-0,5
Spanien	5,3	5,2	5,2	1,5	1,4	1,5
Storbritannien	3,4	3,4	3,4	0,4	0,4	0,3
Sverige	3,9	3,9	3,9	0,9	0,9	0,9
Tjeckien	5,4	5,0	4,8	0,5	0,1	-0,1
Tyskland	2,4	2,3	2,3	0,3	0,2	0,1
Ungern	5,1	5,1	5,1	-0,4	-0,4	-0,4
Österrike	3,1	3,1	3,2	0,5	0,4	0,5

** Real förändring avser nominell förändring minus inflation

.. Uppgift ej tillgänglig

Tabell 3 Förändring (nominell och real) av lön och arbetskostnad
Nationell valuta år 2000-2008**

Land	Nominell förändring			Real (deflaterad) förändring**		
	Lön för arbetad tid	Löne-kostnad	Arbets-kostnad	Lön för arbetad tid	Löne-kostnad	Arbets-kostnad
Amerika						
Brasilien	99	99	98	24	24	23
Kanada	20	20	27	5	5	12
Mexiko	..	73	70	..	14	12
USA	24	25	30	2	3	7
Asien och Oceanien						
Australien	52	52	56	25	25	29
Filippinerna	93	92	90	25	24	23
Hong Kong	..	5	8	..	3	7
Israel	32	32	32	13	13	13
Japan	2	1	2	8	6	8
Nya Zeeland	33	34	33	12	13	13
Singapore	8	10	10	..	-3	-3
Sri Lanka	101	101	101	2	2	2
Syd Korea	..	82	61	..	44	27
Taiwan	..	13	14	..	3	4
Europa						
Belgien	26	26	23	4	4	1
Danmark	28	27	34	10	9	15
Finland	25	33	33	10	17	18
Frankrike	27	23	26	10	6	8
Grekland
Holland	22	23	25	1	2	4
Irland	46	43	46	13	10	13
Italien	41	37	35	14	11	10
Luxemburg	20	22	20	1	2	0
Norge	..	36	41	..	18	21
Polen	62	58	55	33	29	27
Portugal	33	26	27	6	1	1
Schweiz	13	13	12	4	4	3
Spanien	38	40	42	6	7	9
Storbritannien	39	31	37	16	9	14
Sverige	29	30	33	14	15	17
Tjeckien	62	62	61	36	35	34
Tyskland	15	17	15	2	4	2
Ungern	103	104	94	38	39	33
Österrike	25	25	22	7	6	4

.. Uppgift ej tillgänglig

Tabell 4 Växelkurser mot svenska kronan och inflation.

Källa: Växelkurser enl. Riksbanken och inflation enl. OECD

Land	Valuta	Växelkurs År 2008	Förändring av växelkurs Procent		Inflation enl IPI* och KPI** Procent	
			År 2008	År 2000-2008	År 2008	År 2000-2008
Amerika						
Brasilien	Real	3,6	4	-28	5,6	61
Kanada	Dollar	6,2	-2	0	1,7	14
Mexiko	Peso	0,6	-4	-39	5,1	51
USA	Dollar	6,6	-3	-28	3,3	21
Asien och Oceanien						
Australien	Dollar	5,5	-2	4	2,9	22
Filippinerna	Peso	0,1	1	-29	9,3	..
Hong Kong	Dollar	0,85	-2	-28	4,3	1
Israel	Shekel	1,85	13	-18	4,6	17
Japan	Yen	0,1	11	-25	0,4	-5
Nya Zeeland	Dollar	4,6	-7	11	3,6	18
Singapore	Dollar	4,6	3	-13	6,6	..
Sri Lanka	Rupee	0,061	0	-49	8,8	96
Syd Korea	Won	0,006	-18	-26	4,5	27
Taiwan	Dollar	0,21	2	-29	3,5	10
Europa						
Belgien	Euro	9,6	4	14	3,8	21
Danmark	Kronor	1,3	4	14	3,2	16
Finland	Euro	9,6	4	14	3,5	13
Frankrike	Euro	9,6	4	14	2,8	16
Grekland	Euro	9,6	4	14	4,1	28
Holland	Euro	9,6	4	14	2,1	20
Irland	Euro	9,6	4	14	2,7	29
Italien	Euro	9,6	4	14	3,2	23
Luxemburg	Euro	9,6	4	14	3,7	19
Norge	Kronor	1,2	1	12	3,7	16
Polen	Zloty	2,7	12	30	4,2	22
Portugal	Euro	10	4	14	2,6	25
Schweiz	Franc	6,1	8	12	2,2	8
Spanien	Euro	9,6	4	14	3,7	30
Storbritannien	Pund	12,1	-11	-13	3,0	19,7
Sverige	Kronor	1,0	0	0	2,9	13
Tjeckien	Kronor	0,4	16	63	4,9	20
Tyskland	Euro	9,6	4	14	2,1	13
Ungern	Forint	0,0	4	18	5,6	47
Österrike	Euro	9,6	4	14	2,7	17

* IPI=Implicitprisindex

**KPI= Konsumentprisindex (använt för de länder som IPI ej är tillgängligt)

.. Uppgift ej tillgänglig

Exempel på tolkning av växelkurser:

1 euro kostade 9,6 svenska kronor år 2008.

Euron blev 4 procent dyrare år 2008 räknat i svenska kronor.

1 U.S.dollar kostade 6,6 svenska kronor år 2008.

U.S.dollarn blev tre procent billigare år 2008 räknat i svenska kronor.

Rapporten kan hämtas som pdf-dokument på LOs hemsida eller
beställas från LO-distribution:
lo@strombergdistribution.se
Telefax: 026-24 90 26

Mars 2011
ISBN 978-91-566-2696-8
www.lo.se

FOTO: Lars Forsstedt